

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра будівництва та професійної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Сергій ЯХІН

« 02 » вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

освітньо-професійна програма	Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)
спеціальність	015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)
галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
освітній ступінь	магістр
факультет	інженерно-технологічний

Полтава, 2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічний менеджмент» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» спеціальності 015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології).

Мова викладання: державна

Розробник: Япринець Т. С., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри будівництва та професійної освіти.

_____ 2024 року

Тетяна ЯПРИНЕЦЬ

Схвалено на засіданні кафедри будівництва та професійної освіти

Протокол від _____ 2024 року № 1

Погоджено гарантом освітньої програми «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»

07.09 _____ 2024 року

Анатолій АНТОНЕЦЬ

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)

02 вересня _____ 2024 року

Юлія ОВСІЄНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані студента	обов'язкова навчальна дисципліна
Рік навчання (шифр курс)	1 (015 ПО_мд_2024)
Семестр	2
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо концептуальних засад педагогічного менеджменту, управлінської діяльності керівника-менеджера освітнього закладу, усвідомлення специфіки закладу освіти як соціально-педагогічної системи; підготовка майбутніх фахівців до управлінської та кадрово-педагогічної діяльності.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: Психолого-педагогічні проблеми професійної освіти, Проектна діяльність.

4. Компетентності:

Загальні:

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові:

СК 1. Здатність застосовувати і розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру і проблем професійної освіти.

СК 4. Здатність аналізувати, прогнозувати, критично осмислювати проблеми у професійній освіті, приймати ефективні рішення щодо їх розв'язання.

СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності.

5. Програмні результати навчання:

РН 3. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію.

РН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення і презентації результатів професійної діяльності, досліджень та проектів.

РН 6. Організовувати освітній процес у сфері професійної освіти на основі людиноцентрованого підходу та сучасних досягнень педагогіки і психології, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати ефективне та об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

РН 7. Створювати освітнє середовище професійної освіти, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН 3. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію	Називати основні поняття та принципи комунікаційної стратегії
	Описувати типи ділової комунікації в освітньому менеджменті
	Визначати основні правила ведення професійної дискусії
	Пояснювати відмінності між внутрішньою та зовнішньою комунікацією в педагогічному менеджменті
	Інтерпретувати приклади ефективної та неефективної ділової комунікації
	Узагальнювати принципи побудови переконливої аргументації
	Застосовувати прийоми активного слухання у професійній комунікації
	Використовувати комунікаційні технології для підтримки професійного діалогу

	Аналізувати комунікаційні стратегії в реальних або змодельованих управлінських ситуаціях
	Оцінювати ефективність комунікаційних стратегій у конкретному професійному контексті
	Ініціювати та модерувати професійну дискусію з актуальних питань педагогічного менеджменту
РН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення і презентації результатів професійної діяльності, досліджень та проектів	Визначати основні мовні засоби для презентації дослідницьких результатів
	Пояснювати відмінності між стилями спілкування (офіційним, академічним, неофіційним) в усному та письмовому мовленні
	Інтерпретувати професійні тексти державною мовою
	Узагальнювати зміст наукових джерел для подальшої презентації
	Використовувати державну мову для обговорення результатів досліджень в академічному середовищі
	Готувати презентації та доповіді мовами професійного спілкування
	Конструювати мультимедійні презентації результатів досліджень із відповідним мовним супроводом
РН 6. Організовувати освітній процес у сфері професійної освіти на основі людиноцентрованого підходу та сучасних досягнень педагогіки і психології, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати ефективне та об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти	Визначати сучасні психолого-педагогічні теорії, що впливають на організацію освітнього процесу
	Перелічувати методи оцінювання результатів навчання
	Інтерпретувати психолого-педагогічні дані для прийняття управлінських рішень в освітньому процесі
	Узагальнювати характеристики ефективного зворотного зв'язку в процесі оцінювання
	Планувати освітній процес з урахуванням індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів
	Використовувати сучасні методи стимулювання пізнавальної активності

	Реалізовувати інструменти об'єктивного оцінювання знань, умінь і компетентностей
	Оцінювати ефективність застосованих методів навчання та оцінювання
РН 7. Створювати освітнє середовище професійної освіти, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання	Визначати сучасні інноваційні освітні технології
	Використовувати інноваційні освітні технології відповідно до цілей навчання
	Проектувати освітній контент, орієнтований на особистісний розвиток здобувача освіти

6. Методи навчання

Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення); наочні методи; практичні методи (виконання практичних завдань; частково-пошуковий; евристичний); дискусії і групові обговорення; комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій; елементів дистанційного навчання).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Концептуальні засади педагогічного менеджменту. Сутність і специфіка педагогічного менеджменту. Предмет, об'єкт і суб'єкт педагогічного менеджменту. Принципи педагогічного менеджменту. Функції педагогічного менеджменту. Класичні теорії менеджменту. Основні школи менеджменту. Особливості сучасної фази розвитку науки управління. Концепції сучасної науки менеджменту. Еволюція концепції менеджменту в освіті. Історія становлення педагогічного менеджменту. Організації в освіті як об'єкти управління.

Тема 2. Нормативна база управління професійною освітою в Україні. Законодавча база в сфері управління освітою. Державні органи управління освітою. Державно-громадське управління освітою. Структура управління освітою в Україні. Прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти. Тенденції змін в управлінні вітчизняною освітою.

Тема 3. Заклад освіти як об'єкт управління. Поняття закладу освіти, основні закономірності і принципи управління ним. Організаційно-правові основи функціонування освітніх закладів. Класифікація закладів освіти. Рівні управління. Керівні органи закладу освіти. Основні обов'язки адміністративно-управлінського персоналу. Колегіальні органи управління закладу освіти. Формальні та неформальні організації в освітній сфері. Вимоги

до інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Інформатизація освіти. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті.

Тема 4. Організація освітнього процесу в закладі освіти. Організація як загальна функція педагогічного менеджменту. Функції організації (повноваження, відповідальність, делегування). Методи організаційно-управлінської діяльності керівника закладу освіти. Стандарти освіти. Планування навчальної діяльності. Освітня програма. Навчальний план. Програма навчальної дисципліни. Організація методичної роботи в закладі освіти. Організація науково-дослідної роботи педагогів.

Тема 5. Соціально-психологічні аспекти педагогічного менеджменту. Комунікація. Комунікації в процесі управління. Формальні та неформальні комунікації. Основні завдання інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Модель процесу комунікації. Основні стадії ефективної комунікації. Зовнішні та внутрішні комунікації. Інформація. Класифікація управлінської інформації. Поняття «організаційної культури». Функції організаційної культури. Основні критерії оцінки організаційної культури. Методи підтримки організаційної культури. Імідж закладу освіти та його компоненти (бренд, брендбук). Етика управління. Етикет керівника. Лідерство в освіті. Поняття професійного вигорання. Симптоми професійного вигорання. Засоби протидії професійному вигоранню, протидія перевтомі та стресам.

Тема 6: Організація діяльності колективу освітнього закладу.

Характеристики рівня розвитку колективу. Сутність кадрового потенціалу. Завдання управління персоналом. Структура персоналу закладів освіти. Посадові обов'язки учасників освітнього процесу. Потреби особистості, позитивна їх мотивація. Ефективні та неефективні колективи. Взаємодія і взаємовідносини в колективі. Керівництво та лідерство в колективі. Діяльність менеджера як керівника колективу. Стилі управління трудовим колективом. Мотиви діяльності керівника та формування стилю керівництва. Функціональні обов'язки керівника, менеджера. Оцінка ділових, професійних і особистісних якостей керівника закладу освіти. Особливості професійної підготовки керівника-менеджера освіти. Підбір кадрів. Розвиток персоналу. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників, стажування. Соціальні та економічні стимули продуктивної роботи кадрового колективу. Рейтингове оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників.

Тема 7. Управління якістю освіти у закладі освіти.

Теоретичні основи якості освіти. Показники оцінювання якості освіти. Функції управління якістю освіти. Освітній моніторинг. Оцінювання якості в системі професійної освіти. Атестація освітніх закладів в Україні. Внутрішня система

забезпечення якості освіти та її складові. Організаційна структура закладу освіти на основі моніторингу якості освіти. Психолого-педагогічний аналіз проблеми забезпечення якості освіти у системі функціонування освітніх установах. Організація освітнього процесу з дотриманням вимог якості освіти. Взаємодія керівника з підлеглими щодо підвищення якості виконання педагогічних функцій.

Тема 8. Управління інноваційними процесами в закладі освіти. Інновації в освіті. Класифікація інновацій. Інноваційний проєкт в освіті. Вибір стратегії інноваційної поведінки. Інноваційна орієнтація і система управління Інноваційний менеджмент. Початок інноваційного процесу. Реалізація інновації.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 015 ПО_мд_2024			
	усього	у тому числі		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота
Тема 1. Концептуальні засади педагогічного менеджменту	10	2	2	6
Тема 2. Нормативна база управління професійною освітою в Україні	8	2	-	6
Тема 3. Заклад освіти як об'єкт управління	10	2	2	6
Тема 4. Організація освітнього процесу в закладі освіти	14	2	2	10
Тема 5. Соціально-психологічні аспекти педагогічного менеджменту	12	2	2	8
Тема 6. Організація діяльності колективу освітнього закладу	14	2	2	10
Тема 7. Управління якістю освіти у закладі освіти	12	2	2	8
Тема 8. Управління інноваційними процесами в закладі освіти	10	2	2	6
Усього годин	90	16	14	60

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	денна форма 015 ПО_мд_2024
Тема 1. Концептуальні засади педагогічного менеджменту	2

Тема 3. Заклад освіти як об'єкт управління	2
Тема 4. Організація освітнього процесу в закладі освіти	2
Тема 5. Соціально-психологічні аспекти педагогічного менеджменту	2
Тема 6. Організація діяльності колективу освітнього закладу	2
Тема 7. Управління якістю освіти у закладі освіти	2
Тема 8. Управління інноваційними процесами в закладі освіти	2

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	денна форма 015 ПО_мд_2024
Тема 1. Концептуальні засади педагогічного менеджменту	6
Тема 2. Нормативна база управління професійною освітою в Україні	6
Тема 3. Заклад освіти як об'єкт управління	6
Тема 4. Організація освітнього процесу в закладі освіти	10
Тема 5. Соціально-психологічні аспекти педагогічного менеджменту	8
Тема 6. Організація діяльності колективу освітнього закладу	10
Тема 7. Управління якістю освіти у закладі освіти	8
Тема 8. Управління інноваційними процесами в закладі освіти	6

10. Оцінювання результатів навчання

Програмний результат навчання	Форми контролю програмного результату навчання
РН 3. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію	

РН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення і презентації результатів професійної діяльності, досліджень та проектів	Опитування Виконання завдань на практичних заняттях Виконання завдань самостійної роботи
РН 6. Організовувати освітній процес у сфері професійної освіти на основі людиноцентрованого підходу та сучасних досягнень педагогіки і психології, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати ефективне та об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти	
РН 7. Створювати освітнє середовище професійної освіти, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим програмним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом: залік.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти		
	Денна форма навчання 015 ПО_мд_2024		
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи
Тема 1. Концептуальні засади педагогічного менеджменту			
Тема 2. Нормативна база управління професійною освітою в Україні			
Тема 3. Заклад освіти як об'єкт управління			

Тема 4. Організація освітнього процесу в закладі освіти			
Тема 5. Соціально-психологічні аспекти педагогічного менеджменту			
Тема 6. Організація діяльності колективу освітнього закладу			
Тема 7. Управління якістю освіти у закладі освіти			
Тема 8. Управління інноваційними процесами в закладі освіти			
Разом			

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю	Бали	Критерії оцінювання
<i>Поточний контроль</i>		
Опитування		здобувач не володіє навчальним матеріалом, не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичного питання
		здобувач неспроможний висвітлити зміст теоретичного питання, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ і процесів, допускається істотних помилок
		здобувач не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, однак фрагментарно, поверхово висвітлює окремі аспекти теоретичного питання
		здобувач відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє елементарні знання окремих положень, однак не здатний до всебічного аналізу, обґрунтування, допускається істотних помилок і неточностей
		здобувач достатньо повно демонструє володіння навчальним матеріалом, послуговується науковою термінологією, але при висвітленні питання не вистачає аргументації, допускається несуттєвих неточностей і помилок
		здобувач у повному обсязі володіє змістом навчального матеріалу, вміло використовує понятійний апарат, впевнено висловлює і обґрунтовує свою точку зору, уміє робити висновки
		здобувач не володіє навчальним матеріалом, не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту практичного завдання

Виконання практичних завдань		здобувач викладає зміст завдання на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, розкриває практичне завдання переважно однослівними відповідями
		здобувач виконує значну частину практичного завдання, висвітлює основний його зміст, демонструє знання окремих положень, однак допускається неточностей та незначних помилок
		здобувач у повній мірі виконує практичне завдання, глибоко та всебічно розкриваючи його зміст, наводить аргументи, аналізує, робить висновки
		здобувач достатньо повно демонструє володіння навчальним матеріалом, послуговується науковою термінологією, але при висвітленні питання не вистачає аргументації, допускається несуттєвих неточностей і помилок
		здобувач у повному обсязі володіє змістом навчального матеріалу, вміло використовує понятійний апарат, впевнено висловлює і обґрунтовує свою точку зору, уміє робити висновки
Виконання завдань самостійної роботи	тест складається з 60 питань	
	0	неправильна відповідь на запитання, недостатнє знання теоретичного матеріалу
	0,5	вірна відповідь, знання теоретичного матеріалу є достатнім

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене під час вивчення навчальної дисципліни

Комп'ютер (ноутбук) – 1 шт., пристрій мультимедійний (проектор) – 1 шт., проєкційний екран – 1 шт., презентації.

12. Політика навчальної дисципліни

1. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися строків, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених освітнім компонентом. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (70% від максимально можливої кількості балів за вид діяльності). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату.

2. У процесі навчання магістранти мають дотримуватися засад академічної доброчесності та загальноприйнятих норм етичної поведінки, котрі

регулюються Кодексом академічної доброчесності і Кодексом про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем. Співпраця здобувача вищої освіти з іншими учасниками освітнього процесу має базуватися на принципах поваги, партнерства, взаємодопомоги, відповідальності, соціальної справедливості, дотримання ділового етикету.

3. У здобувачів вищої освіти є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності на основі наявних укладених угод (договорів) між Університетом і закладом-партнером та / або індивідуальних запрошень. Організаційні моменти такого навчання регламентуються Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті.

4. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (із документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бурдонос Л. І., Малишко В. В. Менеджмент і маркетинг в освіті : навчально-методичний посібник. Переяслав-Хмельницький. ФОП Домбровська Я. М., 2019. 90 с.

2. Освітній менеджмент: навч. посіб. / І. М. Дарманська, І. А. Дарманська, С. М. Дарманський. Хмельницький : ХГПА, 2021. 200 с. URL: <http://46.63.9.20:88/jspui/handle/123456789/587>

3. Психологія освітнього менеджменту: навч.-метод. посібник / уклад. Л. Мафтин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 296 с.

URL: https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1552/1/2021_Mafty_n_Psycholog_posib.pdf

4. Управління закладом освіти : підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ : БДПУ, 2022. 506 с.

5. Яворська М. Гармонізація адміністрування у сучасному вищому

навчальному закладі: відповідь на виклики часу : монографія. Київ ; Лодзь : Центр учбової літератури, 2021. 287 с.

Допоміжні

1. Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі: колективна монографія / за загальною редакцією В. П. Кравця. Г. М. Мешко. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 310 с.

2. Костенко О., Япринець Т. Особливості застосування проєктного менеджменту в підготовці магістрів професійної освіти. *Українська професійна освіта*. 2021. Випуск 9-10. С. 86-95.

3. Модернізація освітньої діяльності та проблеми управління якістю підготовки фахівців в умовах діджиталізації : матеріали 52-ої наук. метод. конф. викладачів та аспірантів, 24-25 лют. 2021 р. Полтава : Полтав. держ. аграр. ун-т, 2021. 218 с.

4. Сучасні освітні технології та інноваційні методики навчання в підготовці здобувачів вищої освіти; досвід та перспективи : матеріали 53-ої наук.-метод. конф. викладачів та аспірантів, 23-24 лют. 2022 р. Полтава : Полтав. держ. аграр. ун-т, 2022. 215 с.

5. Япринець Т., Безрученков Ю., Черняєва О. Педагогічний менеджмент у змісті фахової підготовки магістрів професійної освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2022. Випуск 56. С. 262-267.

Інформаційні ресурси

1. Відкриті он-лайн курси на освітній платформі PROMETEUS.

Режим доступу: <https://prometheus.org.ua/>

2. Закон України «Про освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

3. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>

4. Закон України «Про фахову передвищу освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>

5. Державна служба якості освіти України <https://sqe.gov.ua/>